

קו:

שני דיני פרק שלשה עשר כתובות

עין משפט
נר מצוה

סו א מ"י מ"ד מהלכות
שקלים הלכה א'
סו ב מ"י טס הלכה ט
ב"א

מוסף רש"י

לב בית דין. על הכנסת
(מחנות טו): וכל מדי
לדבר עמנו כיד לב
ועבודתו א"ל. העולה
עולה ראשונה. דמתי
נני סדר המערכה ועבר
עליה הסגן ע"ש כנף
בכף וערך עליה ששלה,
ה' יעיר דרש, ששלה
היא ראשונה שלל היא
הקטר קודם למחמד של
שחר (ב"ב הו). היתה
משמח העולה תחלה
לראשונה לכל הקרנות
(מחנות טו). מללל כתיב
ועבר עליה עולה אלא
זכירה (טו): וכל לאחרי
העולה. הכי קאמר וכו'
עולה מד העולה השנייה
המזכירה תחלה לכל העולות
והיו עולת מחמד ופסחה
קרנות, דקרבן מחמד כתיב
כרש"א ופסחים וכו' וכו'
זכירה (טו): וכל לאחרי
עולתה אלא שקריבין
בשלה עולה ופסחה
וערך עליה ויחלל דל"ה
לקרבן מוסבה. כשחמח
טעל לקרבן מאתן נפסח
ככסס לעולה ומקרבין
אחיה, ולכן קרי' יינו
נדלח. מלחם שמחין לו
חלחם לאחר עולתה, הכי
למחין קרבן דשעתי
יכו: ע"ש פ"ק כטות שח
לחם (מחנות צ מנ"ח).

הוספות ר"י

אליהו וזכא: מן החם
מותר שירי הלשכה מה
היו עושין בהן לוקחים
בהן יינות שגמים והלחות
והשחר לקדש רבוי
ר' ישמעאל ר' עקיבא
אמר אין משתכרין בשל
הקדש ולא בשל עניים
בשל הקדש אין עניות
במקום עשירות בשל
עניים דלמא מיתרבי עניא
ולכא למיחבא ליה: חנן
אמר וכו' והלכתא כהנן
כדאמרין לסקן דרוקא
כשבויה לבית כהונה
או אז תגבה בלא
שבויה אבל כשבויה
מנות ייבין לה בלא
שבויה אימר רב אמר

ובי גבו והותירו מאי הוי. אבל אהך דלעיל לא פריך בית גרמו
וזית אנטינא דכלל הנהו היו בית ישראל מקדישין אותן לזורך
קן כמו לזורך דכרית שכל אותן דכרית רגילות הן והיינו דקמתי
דנחין מתרומת הלשכה עממה ולא קמתי מותר היינו משום דלאו מתמת
לכ ב"ד מישמרו אלא מתמת ישראל
אבל להך מירוצא פריך דמסיק היכא
דלא הותירו אסורי וסיכא דהומירו שרי
פריך מאי שאל דהא פשיטא שלא לדעת
קן מקדישין כיון דלא שרת ליה כי לא
הומירו ומשני לכ ב"ד מתנה עליהן
והן מקדישין לדעת ב"ד: תנא רבי
הש"ב. הו מתרומת הלשכה היינו
מותר תרומת הלשכה כדמוכה נמתני
דפליג ר"ע דקמתי מותר תרומת
לכלי שרת וא"ת כי פריך הש"ס ואימא
שיריים גופיהו והיינו משום דמתני
שאר לופייה דהא שאל הכסף היינו
מותר תרומת י"ל דנמילתא דפסיקא
ליה בעי לאוקמיי קרא דהיינו שיריים
דכלל שנה איתנהו אכל גמור דלא
פסיקא ליה לא יתחא ליה לאוקמיי
לקרא: כדאמר רבא העולה
עולה ראשונה. תימנה אחיה אילטרין
האי דרשא דרנא פסוק ליה מהיכא
דמחיק מתנייהו דוחים בפרק כל
התדיר (דף פט. וסו) דקמתי כל התדיר
מתניו קודם לתדיר המתדים קודמין
למוספסין כי וקא בעי בגמרא מני"ל
ומתמה מנא לן דקמתי טעמא מלנד
עולת הכנף אחר לעולת העולה באין
דהתם אילטרין היכא דליכא אלא חד
דלשמעין קרא דעקרין לגמרי
מוספין קמתי תמידין לא היא דמהתם
תדיר קודם דמסיק התם מכללה
תעשו שיהו כל עשיות שוות ואי כתי
האי גוונא מייירי מהתם לא נפקא לן
ועוד מסביר רישא דלכל התדיר
מתניו קודם לתדירי וישא דומיא
דנבא שאחריה דקמתי כל המקודש
מתניו קודם לתדירי דס טעמא קודם
להך עולה מפני שהוא מלנד כי וכל
הך בקדימה משם מייירי והא נמי ליכא
לתרזוי דאי מהתם דמלנד עולת
הכנף הוה אמינא דווקא עולה דקדימה
למוספין משום דתדירא ומוספין לא
דמירי אכל תמידין לעולת דנדה דהוה
ליה נמי תדירא לעולת אימא לך לא
תקדום להכי אילטרין קרא דהעולה
עולה ראשונה דנמתות פרק התכלת
דף מט. וסו) מייירי לקרא דרנא
בעא מייירי רב חייא בר אבא מרב
דשאל צבור שאין להם תמידין ומוספין
אי זה מהם קודם כי ומסיק אמר ליה
תניתוה התמידין אין מעבדין את
המוספין ולא התוספין את התמידים
ה"ד אילימא דלית ליה ולקדש והתניא
תמיד של שחר ת"ל וערך עליה העולה
ואמר רבא כי אלא גדלות ליה

לני שרם. שמשמחין בהן כמזבח ההילוך שהוא בנין של אנשים:
וכללום. לחזק את דרך הכניס בנימי יהואש. ופסקו זה דבדברי הימים:
שגבו. לזורך דרך הכניס והומירו שאין לזיימן לכולו עושין מן המזבח
כלי שרת: מאי הוי. הא לא לקדושת קרבן נבו: כסף שיש לו
שיריים. כסף הקופות שהוא נמס
מן הלשכה ושיריים נשארם כלשכה:
זה סרומם הלשכה. כסף שנקופות:
ואימא שיריים גופיהו. משיריים
הנמרים כלשכה ללי שרת באין ולא
מן התרומה עממה: העולה עולה
ראשונה. מנין שלא יהא דבר קודם
על המערכה לתמיד של שחר ת"ל
וערך עליה העולה והיוין ב"ש) מאי
הלמודא ואמר רבא העולה משמע
העולה האמורה לשון כדמירי קרנות
והיא עולת הכנף שאל"ה ואמרת להס
זה האשה כי וה"ל יתירא קא דרש.
וה"ל את שאל הכסף בכסף שיש לו
שאר: מוצא הוה. כלי הוא ולא בנין
שאינו מחובר לאלמה ויכולין לעטלו
לפיק נידון כלי: ולבונה. כל לאס
הפנים: מותר נפסח. פליגי בה בשם
מנחות בפרק שמי מדות (דף ג.) רבי
חייא ב"ר יוסף אמר בירזוי מדות
ההמשפיקן סלמות שקבלו מעות
למחם לספק סלמות כל ימות השנה
מודיין להקדש כגדה מזולת טפופה
ולא מחוקה והמקריבין מוחק המדה
והס מותר נכסים ומכירים אותן ור'
יומא אמר כמותה ששנינו המקבל עליו
לספק (כל ימות השנה להקדש) סלמות
מארבע שאין כסלע ועמדו משלש
שנתיקרו מספק מארבע והמקבל
לספק משלש והואו ועמדו מד' מספק
ד' וזו היא ששנינו מותר נכסים לקין
המוצא: מוצא העולה. שהוא בנין
בא מקדשי דרך הכניס: מן לחומם
העזרה. כגון עזרת נשים והחיל ומומת
העיר ומגדלותיה צאים משיריים
הנמרים כלשכה כשתרומה בקופות:
סנאי היא. דליכא לתאן דלמר כלי
שרת מתרומת הלשכה באין: מוסר
סרומם. השאר בקופות ב"ר"ח ניסן
שמכאן ואילך אין לוקחין קרנות צבור
אלא מתרומה חדשה דלמירין ב"ר"ה
(דף ג.) קרנות צבור הבאין בלחד
ניסן מזה להביא מן החדש: ליסוי
לניס קדשי הקדשים. מחפין בהם
הלפפה והתכלים: מוסר. ריח
פירות. ולקמן מפרש מאי ניהו: לקין
המוצא. כשהוא בטל מגדרים וגדנות
לוקחין עולות ומקריבין בשכר למוצא
ועזרות להניס: וזה ווס. ר' עקיבא
ור' חנינא: לא היו מודין. שיהא שם
מותר בפירות: והשכר מקילין בהן.
והקרבן לכלי שרת כדקאמר רבי
ישמעאל: מאי זה וזה לא היו מודים.
מאי פירושא דלא היו מודים דתנן
פוסקין

דלמחר דלמחר אלא אקדימה דעולה למוספין מייירי לה ומימה דרש
המשנה הוה ליה לאחייי דקמתי כהדיא מלנד עולת הכנף ובהיהא דשיליה הגזול קמא (ב"ב דף ק"א. וסו) קשה יותר דקמתי הביא אשמו עד שלא
הביא גזילו לא יא מפרש בגמ' מלנד איל הכפורים מכלל דכסף קדים ופריך אלא מעתה מלנד עולת הכנף ה"ל דמוספין ברישא והא מניח מנין
שלא יהא דבר כי ואמר רבא העולה עולה ראשונה והשתא הוה ליה לאחייי תמני דכל התדיר דלדריה מדכתי' מלנד מכלל דעולה קדמה ונרא'
לפרש דודאי מדכתי' העולה עולה נפקא דהקטרת תמיד קדמה להקטרת מוספין דגמי הקטרה הוה דכתי' מלנד עולת הכנף אחר לעולת התמיד מעשו
את אלה התם עשוי דס וניהו והשתא כ"ק לא הוה מני לאחייי תמני דכל התדיר דודאי גמי איל הכפורים משמע לשון מלנד דכסף קדים כיון
דהוה תמוז תחלה כפרשה והדר כתיב איל הכפורים אכל גמי עשיות ליכא למידק דמוספין קדמי כיון דכתיב עולה ברישא והדר עשוי דס
דמוספין אכל הקטרה דמוספין כתיב ברישא להכי פריך שפיר מהוהו דרנא ומיזה כשהוה דנמתות ודאי הוה מני לאחייי היא דכל התדיר:
ששמעו

מסורת הש"ס

- א) וספוטו יל. מחנות
ע"ל: א) ספסו"ס: חז' יומל
ל. כ"ק ק"א. מנחות מט.
מתיב ס: (ב"מ נה. ומסו
ק"ג.) א) ופי' מוס' קדישין
נ"ד: ד"ה מתיב: ד) קולס
פ"ד ר"ב: ט) (מנחות ג.)
ו) שקלס פ"ד ר"ב.
ז) וסנת ק"ב: וסו"ס פ"א:
מנחות פ"ט. תמיד כ"ט. ל"א.
ח) ויקרא א' ט) (פסחים
מ"ג: י') (מגדל כ"ט. מ"א.
ט) ג"א א"ב.

תורה אור השלם

- 1. והכלותם וביאו לפני
הק"ל ויהודיע את שאר
הכסף ויעשרו כלם
לכ"ת ו"י כלי שרת
והעלות ובפוח וכלי ז"ב
ויקח ויהיו מעילים עלות
בבית ו"י המיד כל ימי
היהודיע
- דברי יוסיפוס ב"ב די
אך לא יעשה בית ו'
ספוק ספק מותרות
מוקדשות ויצטרף כל כלי
ז"ב וכלי כסף מן הכסף
המוכר בית ו' כי לעשי
המלאכה יתגורו ויחוקו בו
את בית ו'
- מלכים ב' י"ב די-טו
3. ויקח על המזבח
חוקר בו לא תכבה ובער
עליה הבקן עצים בבקר
בבקר וערך עליה העולה
והקטיר עליה חלבי
השלמים: ויקרא ו' ה'

גליון הש"ס

נב' מותר דירפה לקין
המזבח. אם לא היה מותר
היו עשויים נדה בלא יסיה
המוצא טולה. ריעו יונה
פ"ג דנדרות:

הגרות הגר"א

א) נב' וליתנה וכל.
מלת וליתנה עם הא"ו
מחלת וכלי מוספין וגי'ג
וכל כ"ה מירוצמל דקלסל
(פ"ד ר"ג):